

ÖNORM

L 1125

Kiadva: 2011-08-01

Fakataszter követelményei

Anforderungen an einen Baumkataster

Requirements for a tree inventory

Exigences pour un inventarie des arbres

Tartalom

Előszó.....	3
1 Felhasználási terület.....	3
2. Normatív hivatkozások.....	3
3. Feltételek.....	3
3.1 Fakataszter	3
3.1.1 Fakataszter faegyedekre vonatkozóan	3
3.1.2 Faállományra vonatkozó fakataszter.....	3
3.2 Földmunkák kezelése	3
4. Követelmények.....	3
4.1 Általánosságok.....	3
4.2 A fakataszter létrehozásának alapkövetelményei.....	4
4.2.1 A fakataszter terjedelmére és tartalmára vonatkozó adatrögzítési kritérium.....	4
4.2.2 Adatkezelés	7
4.2.3. A fák egyedi jelölése	8
Irodalmi hivatkozás	8

Előszó

A fakataszterek a faállományok kezelésének eszközei.

A fák élettani állapotának, a fákon, vagy a fa környezetében végzett intézkedések szisztematikus dokumentálása lehetővé teszi a közlekedésbiztonság és a faállapot nyomon követhető megfigyelését és a károkozások esetére megfelelő bizonyítékot szolgáltat.

A fakataszter alapvetően hozzájárul a fenntartható, egészséges és közlekedésbiztonság szempontjából funkcionálisan működő faállomány felépítéséhez.

Továbbá a fakataszterek a statisztikai adatokon keresztül értékes tervezési eszközök és támogatást nyújtanak az erőforrások megfelelő beosztásához és az ajánlatok bekéréséhez, illetve az ápolási munkák megszervezéséhez, a favédelemhez építési területen. Fejlesztési tervek készítésénél pedig az ökológiai aspektusok figyelembevételét szolgálja.

1 Felhasználási terület

Ez a szabvány a fakataszter tartalmi követelményeit határozza meg.

2. Normatív hivatkozások

A szabvány alkalmazásához a következő idézett dokumentumok ismeretére van szükség. A hivatkozott dokumentumok esetén mindig az éppen hatályban levő, vagy a legutolsó dátumozott verzió érvényes. A jelenleg hatályos verzió mindig az aktuálisan érvényes jogszabályokra hivatkozik.

Önorm A 1080 Richtlinien für die Textgestaltung

Önorm L 1122 Faápolás és favizsgálat

3. Feltételek

A szabvány alkalmazására a következő feltételek érvényesek.

3.1 Fakataszter

A fakataszter egy olyan leltár amelyben a fák és a faállapotok dokumentálása egyértelműen és beazonosítható módon történik meg.

3.1.1 Fakataszter faegyedekre vonatkozóan

Leltár, amely minden faegyedet egy meghatározott területen rögzít.

3.1.2 Faállományra vonatkozó fakataszter

Leltár, amely egy faállományt egy meghatározott területen rögzít.

3.2 Földmunkák kezelése

Az építési és földmunkák adatkezelése és dokumentációja favédelmi területen.

4. Követelmények

4.1 Általánosságok

A fák ellenőrzése az L1122-es szabványnak megfelelően kell, hogy történjen.

A fakataszter faegyedek, vagy faállományok nyilvántartását szolgálja.

A fakataszterben nyomon kell tudni követni azt, hogy a favizsgálatokat ki és mikor végezte el, illetve ki és mikor módosított adatot. Az adatokat legalább 10 évig meg kell őrizni.

4.2 A fakataszter létrehozásának alapkövetelményei

Minimum követelmények:

- felvételezési terület helyének meghatározása (pl. térképi lehatárolás)
- a kataszter terjedelme és tartalma, úgy mint ...
- a felvételezett fák adatrögzítésének típusa (pl. elektronikus, vagy papír alapú)

4.2.1 A fakataszter terjedelmére és tartalmára vonatkozó adatrögzítési kritérium

A fakataszter tartalmának meg kell felelnie az L1122 Önorm. szabvány követelményeinek. Mindenesetre értékelni kell a közlekedésbiztonságot, a fa egészségi állapotát és egyéb jellemzőket. Továbbá a következő vizsgálat időpontja és a további vizsgálatokra vonatkozó javaslatok megállapításra kell, hogy kerüljenek.

A fakataszternek információval kell szolgálnia a fák benttarthatóságára vonatkozó műszaki és biológiai szempontot illetően is.

A fakataszterben a szükséges intézkedéseket és azok végrehajtására vonatkozó határidejét is meg kell adni.

Ez a bejegyzés garantálja a közlekedésbiztonság betarthatóságát.

A fakatasztert rendszeresen frissíteni kell.

Minden fát illetően teljesen átlátható és egyértelmű beazonosítás szükséges. (sorszámozás, elektronikus azonosítás, faállomány kezelési terv)

A fa törzspoziójára vonatkozó leíró adat (javasolt).

Terjedelemre, tartalomra és adatok rögzítésének kritériumai (alapadatok; favizsgálathoz és átfogó értékeléshez és faápolási intézkedéshez szükséges adatok) az 1. és 4. táblázatban kerültek meghatározásra.

1. Táblázat - Alapadatok

összeírási kritérium	összeírás	Minimális információk megadása	További vagy alternatív információk
Jelölés	kötelező	folyamatos számozás	ezen kívül: a környezettel kapcsolatos szám (pl. 00-as fa a 00-as utcában), alternatívaként: transzponder száma, geoadatok

Elhelyezkedés	kötelező	az elhelyezkedés egyértelmű meghatározása (pl. xy utca a 00-as kilométernél)	alternatív megoldásként: koordináták, például GPS adatokból, ortofotóból, földi felmérésből
Helyszín leírása	kötelező	ha több fa van hasonló körülmények között akkor elhagyható	Fény- és talajviszonyok, konkurencia, burkolatról információk
Fafaj	kötelező		
A törzs kerülete cm-ben, és famagasság becsült értéke	kötelező	egy fa vizsgálatánál mért adat, magasság becsült adat, törzsek száma több törzs esetén	alternatív megoldásként: az ellenőrzések során a törzs kerülete kategóriákban (pl. <20 cm, 100 cm-től 150 cm-ig), kategóriákban (pl. 8 m-től 15 m-ig, 15 m-től 20 m-ig) becsülve
Fafaj	kötelező		
Morfológia	kötelező	fejlesztési fázis	törzsmagasság, koronaátmérő
Funkció	kötelező	pl. utcai sorfa	
Alapadatok gyűjtési dátuma	kötelező	időszak, egyedi favizsgálatnál pontos időpont	
Felvételező neve	kötelező	egyedi azonosító	
Különleges jogi státusza	ajánlott	természeti emlék vagy fa a természetvédelmi területen áll, fa a tájvédelmi körzetben áll	
Fajlleg	ajánlott	pl.: szoliterfa	
Fa tulajdonosa	ajánlott	Név	pl. fadarabszám
Ültetési év	ajánlott		
Várható élettartam az adott helyen	ajánlott		
Fotó	ajánlott		

2. Táblázat – Favizsgálat adatok

összeírási kritérium	összeírás	Minimális információk megadása	További vagy alternatív információk
A vizsgálat időpontja	kötelező	Vizsgálat napja	
A fa vizsgálatot végző neve	kötelező	Egyértelmű azonosító	
Állapot értékelése	kötelező	Alternatívaként írja le a koronát, törzset, gyökérterületet: az állomány negatív szelekciójában	

rendkívüli események	ajánlott	pl.: vihar, építési munkák a fák közelében ezen felül: pl. fényképdokumentáció	
Mérési adatok, például a fennmaradó falvastagság, értékelés eredmény, fasűrűség	ajánlott		
anyagi értékelés eredménye	ajánlott		
földmunkák kezelése	ajánlott		lásd ÖNORM L 1121

3. Táblázat - Műszaki adatok, átfogó értékelés (értékelés) és ajánlott intézkedések

összeírási kritérium	összeírás	Minimális információk megadása	További vagy alternatív információk
<i>közlekedésbiztonság</i>	<i>kötelező</i>	<i>igen/nem</i>	<i>ezenkívül: a szükséges intézkedések teljesítésének időtartama és sürgősségük, a „nem” indokolása, beleértve az intézkedéseket is</i>
Javasolt intézkedések elsőbbségi sorrendben	<i>kötelező</i>	igen/nem pl.: ápoló metszés xy napon belül	koronabiztosítás beépítése xy; Információ az intézkedés sürgősségéről
Életerő/vitalitás	<i>kötelező</i>	vitalitásértékelés (pl.: előregedés)	alternatív: pl. vitalitásszint Roloff szerint
megtarthatóság	<i>kötelező</i>		
A következő vizsgálat időpontja	<i>kötelező</i>		
további vizsgálatok	<i>kötelező</i>	igen, ha szükséges	ezen kívül: a további vizsgálat típusa és időszaka
A favizsgálatot végzők neve	<i>kötelező</i>	egyedi azonosító	
Jellemzők	ajánlott		

4. Táblázat - Az intézkedések végrehajtása

összeírási kritérium	összeírás	Minimális információk megadása	További vagy alternatív információk
Kivitelező cég vagy	<i>kötelező</i>	egyedi azonosító	
Az intézkedések befejezésének dátuma	<i>kötelező</i>	időszak	pontos dátum
Favizsgálatot végző neve, és a munkát átvevő	ajánlott	egyedi azonosító	

Az intézkedések a következő prioritás szerint rangsorolhatók:

- 1) Azonnali intézkedést fél hónapon belül el kell végezni.
- 2) A megvalósításnak 6 hónapon belül meg kell történnie.
- 3) A megvalósításnak 12 hónapon belül meg kell történnie.
- 4) A kezelési intézkedések felelősségvállalás nélküli végrehajtását meghatározott időközönként kell végrehajtani.

„Közvetlen veszély” esetén a veszélyhelyzetet nem lehet megfelelő intézkedések megtétele nélkül figyelmen kívül hagyni.

Az 5. táblázatban megadott adatoknak bármikor rendelkezésre kell állniuk a fanyilvántartásból.

5. Táblázat – A fakataszter minimálisan lehívható adattartalma

összeírási kritérium	összeírás	Minimális információk megadása	További vagy alternatív információk
az utolsó vizsgálat dátuma	kötelező	pontos dátum	
következő vizsgálat időpontja	kötelező	időszak	naptári hét
vizsgálatok kronológiája	kötelező	dátum, kontorll fajtája, vizsgáló	
kezelések kronológiája	kötelező	dátum, kezelés fajtája	
kivágott fák adatai	kötelező	10 év	
fához fűződő események rögzítése a kontoll során	ajánlott	dátum	

4.2.2 Adatkezelés

Az adatokat időrendi sorrendben előre haladva egyértelmű módon kell rögzíteni, ahol minden adatbevitelnél fel kell tüntetni a rögzítő személyét.

Az elektronikus adatrögzítésnek minimum követelményei a következők:

- A fakataszter adatbázisa legyen tényszerű és relációs (az adatbázis bevált nyelve az SQL (Structured Query Language))
- A fák legfontosabb adatait az adathordozó eszközről ki lehessen nyomtatni maximum két oldalban A4-es méretben (adatlap, ld még ÖNORM A 1080)
- Intézkedések kezelése: az összes fára vonatkozó tevékenység és intézkedés frissítése rögzíthető legyen
- A fa fejlődésének bemutatása (a fa története)
- A kivágott fák legalább 10 évig az adatbázisban maradhassanak
- Felhasználói, hozzáférési jogok

- Dokumentálása annak, ki, mikor és mit változtatott az adaton.

Az elektronikus adatkezelésnek a következő kritériumokat kell teljesítenie:

- Földmunkák kezelése, az ügyfél, vállalkozó, időpontok és kár dokumentációja
- grafikus ábrázolással (pl. GIS, CAD, légifotó, elektronikus térkép) összeköthető kell legyen
- A helyadatoknak a fakataszterben a GIS térinformatikától függetlennek kell lennie
- lehetővé kell tennie statisztikai kiértékeléseket, mint pl.: fafaj, fák kora, vitalitás stb.
- nagyobb egyedszámnál (1000 fa fölött) az adatbázis legyen többfelhasználó által felhasználható formában

4.2.3. A fák egyedi jelölése

A jelölés lehetőleg kíméletesen történjen, a fák vastagodását szem előtt tartva.

A következő jelölési lehetőségek kínálóznak:

- A fák számát festékekkel festeni a fára.
- Jelölőlapocskák: a fára csavarozva vagy szögelve. Az egyedi azonosító lehet numerikus, alfabetikus vagy kódolt.
- Digitális jelölés: csavarozva vagy szögelve, melynek van egy írható és olvasható azonosítója. Az adatok digitális eszközzel leolvashatóak és írhatóak. A felhasznált transzponder szavatosságának legalább 5 évnél kell lennie. A digitális adatok tároláshoz az azonosítónak legalább a fa számát tudnia kell tárolni.

Irodalmi hivatkozás

ÖNORM L 1121 Schutz von Gehölzen und Vegetationsflächen bei Baumaßnahmen
(Fák és zöldfelületek védelme építési területeken)

Richtlinie 2007/2/EG Schaffung einer Geodateninformationsstruktur der Europäischen
Gemeinschaft (INSPIRE)

Irányelv az Európai közösség geoinformatikai rendszerének létrehozásához

Fontos információk a norma felhasználóinak

A normák szabályok, melyek az érintett felek párbeszéde és konszenzusa alapján születtek. Meghatározza termékek, szolgáltatások, rendszerek, minősítések követelményeit, és meghatározza ezek ellenőrzését is.

A normák természetüknél fogva ajánlások. Alkalmazásuk önkéntes, de nyilvánvaló, hiszen a normák rögzítik a technika jelen állapotát, azt, ami az egyes szakterületeken a standard. A magasszintű szakmai ismereteket és tapasztalatokat az illetékes nemzeti, európai és nemzetközi bizottságok, valamint az Osztrák Szabványügyi Intézet és bizottsági vezetők szakértőinek kompetenciája garantálja.

A szabványok aktualitása: A műszaki és tudományos fejlődéshez hasonlóan a szabványokat is folyamatosan változtatják. A felelős bizottság folyamatosan ellenőrzi aktualitását és amennyiben szükséges átdolgozza és az aktuális technikai fejlettséghez igazítja. Emiatt a szakembereknek fontos, hogy a szabvány legaktuálisabb verziója rendelkezésre álljon ahhoz, hogy termékei, termelési folyamatai vagy szolgáltatásai megfeleljenek a piaci követelményeknek.

A változások megismerése: Hogy a szabvány változásairól a szakemberek megfelelően informálódhassanak, és hogy a friss verziókhoz hozzáférhessenek, az Austrian Standards plus GmbH a szabvány felhasználóinak számos személyre szabott ajánlatot tesz. Ez a hagyományos szakmai előfizetésektől az innovatív ügyfélspecifikus online megoldásokig és a frissítési szolgáltatásokig terjed.

Nemzetközi és külföldi normák és szabványok. Az Austrian Standard plus Publishing (AS+P) – on keresztül elérhetőek a nemzetközi normák és szabványok (ISO) a világ minden tájáról, ami különösen fontos az exportorientált gazdaság számára. Ugyanígy más osztrák szabványalkotók dokumentumai is elérhetőek az AS+P-nél.

Továbbképzés a szabványokról: Az „Osztrák normák plusz képzés” plusz tudást nyújt a szabványokról és azok környezetéről. A szemináriumokon, előadásokon, workshopokon és tanfolyamokon olyan szakértők adják át az információkat know-how-kat, akik nagyrészt maguk is részt vettek a normák megalkotásában.

Szabványnak való megfeleléség. A szabványok betartásának objektív igazolása érdekében az Osztrák Szabványügyi Intézet (Austrian Standards Institute) az Osztrák Standardok és Tanúsítás (Austrian Standards plus Certification) a szabványoknak való megfelelésről tanúsítvány kiállítási lehetőséget nyújt termékek, szolgáltatások és személyek számára.

Az Austrian Standards plus GmbH a „közzététel”, a „képzések” és a „tanúsítás” üzleti területeivel száz százalékban az Osztrák Szabványügyi Intézet leányvállalata.

Austrian Standards plus GmbH (AS+) Heinestraße 38, 1020 Wien E-Mail: office@as-plus.at
Fax: +43 1 213 00-818 www.as-plus.at Tel.: +43 1 213 00-444 Webshop: www.as-plus.at/shop

Austrian Standards plus Publishing (AS+P) E-Mail: sales@as-plus.at Fax: +43 1 213 00-818
www.as-plus.at/publishing Tel.: +43 1 213 00-444

Austrian Standards plus Trainings (AS+T) E-Mail: trainings@as-plus.at Fax: +43 1 213 00-350
www.as-plus.at/trainings Tel.: +43 1 213 00-333

Austrian Standards plus Certification (AS+C) E-Mail: certification@as-plus.at Fax: +43 1 213
00-520 www.as-plus.at/certification Tel.: +43 1 213 00-555